

Sygn. akt I C 1554/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Irena Żarnowska-Sporysz

Protokolant: Karolina Sięka

po rozpoznaniu w dniu 20 lutego 2017 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa **W. G.**

przeciwko **B. Ś.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej B. Ś. prowadzącej działalność pod firmą (...) (...) S. Galeria (...) w K. – na rzecz powoda W. G. (G.) kwotę 270.000,00 zł (dwieście siedemdziesiąt tysięcy) z ustawowymi odsetkami liczonymi od:

- kwoty 30.000,00 zł od dnia 2 marca 2014r do dnia zapłaty,
- kwoty 30.000,00 zł od dnia 2 kwietnia 2014r do dnia zapłaty,
- kwoty 30.000,00 zł od dnia 3 maja 2014r do dnia zapłaty,
- kwoty 30.000,00 zł od dnia 2 czerwca 2014r do dnia zapłaty,
- kwoty 30.000,00 zł od dnia 2 lipca 2014r do dnia zapłaty,
- kwoty 30.000,00 zł od dnia 2 sierpnia 2014r do dnia zapłaty,
- kwoty 30.000,00 zł od dnia 2 września 2014r do dnia zapłaty,
- kwoty 30.000,00 zł od dnia 2 października 2014r do dnia zapłaty,
- kwoty 30.000,00 zł od dnia 2 listopada 2014r do dnia zapłaty,

przy czym od dnia 1 stycznia 2016 roku z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w przypadku wszystkich wyżej wymienionych kwot

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 20.717,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. I C 1554/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 listopada 2014r skierowanym przeciwko B. Ś. - powód W. G. wniósł o zasądzenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym kwoty 270.000,00 zł z ustawowymi odsetkami od kwot po 30.0000,00 zł każda liczonymi od 2 marca 2014r przez kolejne miesiące do 2 listopada włącznie i kosztów postępowania.

W uzasadnieniu podał, że pozwana prowadzi znaną w K. galerię obrazów, w ramach której przyjmuje obrazy w komis. Powód zawarł z nią umowę komisju na przyjęcie szeregu jego obrazów w tym na obraz autorstwa R. K.

(...) o wartości ustalonej w tej umowie na kwotę 350.000 zł. Zgodnie z umową obrazy miały być zwrócone ich właścicielowi lub ich równowartość. Pozwana nie rozliczyła się

z powodem z przyjęcia w komis obrazu (...).

W kwestii tego obrazu strony zawarły porozumienie zgodnie z którym pozwana miała zapłacić powodowi równowartość tego obrazu tj. 350.000 zł w 11 ratach z których pierwsza płatna w terminie do 20 grudnia 2013r miała wynosić 50.000 zł a pozostałe po 30.000 zł każda płatne do 1- go dnia w kolejnych miesiącach poczynając od marca 2014 r. Pozwana zapłaciła powodowi w trzech ratach łącznie 50.000 zł do 3 lutego 2014r, pozostałych rat już nie zapłaciła. Pozwana unika kontaktów z powodem, wiadomo, że ma wielu wierzycieli i problemy finansowe.

Pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty (k. 112) wniosła

o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu podała, że zawarła z powodem umowę komisju na obraz K. „Pejzaż z Prowansji”, określając jego wartość na kwotę 350.000 zł, jednakże potem powód w uzgodnieniu z pracownikami galerii zgodził się na obniżenie ceny tego obrazu do kwoty 250.000 zł. Obraz został sprzedany za 300.000 zł. Zawierając w sierpniu 2013r ugodę z powodem na zapłatę ceny za ten obraz w wysokości 350.000 zł pozwana działała w nieświadomości iż wcześniej zgodził się on na obniżenie ceny obrazu do kwoty 250.000 zł. W związku z powyższym pozwana złożyła powodowi oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych złożonego w tej ugodzie oświadczenia woli co uczyniła w piśmie 7 lipca 2015r.

Ponadto pozwana powołując się na treść regulaminu galerii przedstawiła powodowi do potrącenia kwotę 2.836560,00 zł

z tytułu zapłaty za przetrzymywanie w jej galerii ponad 100 obrazów powoda przez okres powyżej 3 lat. Dodała też, że powód wypożyczył od niej złożony wcześniej do galerii obraz (...) H. L. i zobowiązał się zapłacić 30.000 zł gdyby go nie zwrócił w ciągu tygodnia. Nie zwrócił go w tym terminie więc pozwana winna otrzymać od niego kwotę 30.000 zł.

Ustosunkowując się do treści sprzeciwu powód podtrzymał swe stanowisko z pozwu.

Dodał, że z regulaminu galerii, którym on dysponuje,

a który był zamieszczony na odwrocie łączącej strony umowy komisju – nie wynika iżby był on zobowiązany względem pozwanej do zapłaty za przechowywanie w jej galerii obrazów.

Dodał też iż nigdy nie uzgadniał z pracownikami galerii obniżenia ceny obrazu (...) do kwoty 250.000 zł.

Nie uznaje on skuteczności oświadczenia pozwanej z 7 lipca 2015r o uchyleniu się przez nią od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego w zawartym porozumieniu z sierpnia 2013r.

Odnośnie wypożyczenia obrazu pt. (...) powód wyjaśnił iż był to obraz jego własności a wypożyczenie obrazu z galerii nie skutkuje możliwością obciążenia go karą bo tego nie przewiduje regulamin galerii. Wypożyczenie obrazu powód uzgadniał z B. C. (1), która miała pełnomocnictwo od pozwanej. W okresie jego wypożyczenia nie było kupca na ten

obraz więc galeria nie poniosła żadnej straty. Gdyby taki kupiec się znalazł to powód był w stałym kontakcie z galerią i w każdej chwili mógł obraz do galerii dostarczyć . Obraz powrócił do galerii.

Sąd ustalił :

Powód W. G. od co najmniej 2006r współpracował z prowadzoną przez pozwaną B. Ś. galerią obrazów o nazwie Salon (...) w K.. Przekazywał do tej galerii do sprzedaży komisowej swe obrazy , które następnie albo były sprzedawane a powód otrzymywał pieniądze albo były mu przez galerię zwracane.

Dnia 09 lipca 2012r doszło do zawarcia pomiędzy stronami umowy nr (...) przyjęcia obiektów do sprzedaży komisowej.

Przedmiotem umowy było 11 obrazów własności powoda w tym obraz autorstwa R. K. pt. (...) którego wartość w tej umowie określono na kwotę 350.000 zł.

Strony umówiły się na zwrot obrazów lub ich równowartości do dnia 26 czerwca 2013r.

Do umowy załączony był, a umieszczony na odwrocie tej umowy obowiązujący wówczas regulamin galerii zawarty w 12 punktach.

Nie było w nim mowy o obowiązku zapłaty za przetrzymywanie obrazów w galerii przez okres powyżej 3 lat . Nigdy też nie wzywano właścicieli obrazów o zapłatę z tytułu przetrzymywania w galerii pozwanej ich obrazów.

D.; umowy przyjęcia do sprzedaży komisowej obrazów k. od 135- 168, umowa z dnia 09 lipca 2012r – k. 11, treść regulaminu –k. 13,

W. Ś.- 277,

P. P.-k. 338 ,

B. O.-k. 397,

B. C. – ze sprawy I C 2108/15/S-k. 390,

P. M. - ze sprawy I C 2108/15/S-k. 391,

Obraz (...) został sprzedany przez galerię dnia 29 marca 2011r wraz innym obrazem tego samego autora za łączną kwotę 600.000 zł którą ich nabywca K. M. wynegocjował z pracownikiem galerii (...).

Sam obraz (...) sprzedano jak odnotowano

w umowie sprzedaży za 300.000 zł.

D.: umowa sprzedaży –k. 117, zeznanie św. K. M. –k. 369 , treść aneksu –k. 12

Dnia 27 sierpnia 2013r pomiędzy powodem i pozwaną zawarte zostało porozumienie, w którym pozwana przyznała ,że do rozliczenia za sprzedany w jej galerii obraz R. K.(...)” pozostaje kwota 350.000 zł i że zobowiązuje się ona do zapłaty tej kwoty w ratach : pierwsza w wysokości 50.000 zł w terminie do 20 grudnia 2013r, a reszta tj. 300.000 zł w ratach po 30.000 zł każda w terminach do 1- go każdego kolejnego miesiąca poczynając od 1-go marca 2014r do 1 grudnia 2014r łącznie.

D.; ugoda – porozumienie k. 14

Pozwana zapłaciła powodowi z tej kwoty jedynie 50.000 zł w ratach :

I rata 20.000 zł dnia 20.12.2013r , II rata 24.000 zł dnia 21.01.2014r , III rata 6.000 zł dnia 03.02.2014r .

D.; adnotacje na aneksie do umowy – k. 12

Dnia 26 lutego 2014r powód wypożyczył z galerii pozwanej jeden ze swych pozostawionych w niej obrazów pt. (...) autorstwa L. na okres jednego tygodnia, zobowiązując się go zwrócić w ustalonym terminie pod rygorem zapłaty kwoty 30.000 zł . Złożył w tym celu pisemne oświadczenie. Zwrócił obraz dnia 01 maja 2014r .

D.; pisemne oświadczenie powoda –k. 170

Już po wniesieniu przez powoda pozwu w niniejszej sprawie pozwana - pismem z lipca 2015r przesłała powodowi swe oświadczenie o uchyleniu się od oświadczenia woli złożonego

w ramach porozumienia zawartego z powodem z dnia 27 sierpnia 2013r pisząc mu , że złożyła je pod wpływem błędu tj. nie wiedząc wówczas o tym ,że wcześniej jej pracownicy tj. W. Ś. (2) i P. P. (2) uzgodnili z powodem obniżenie ceny za obraz (...)K. (...)” do kwoty 250.000 zł . Wobec faktu ,że obraz sprzedano za cenę 300.000 zł – nie uznaje ona do rozliczenia z powodem kwoty 350.000 zł

D.; pismo pozwanej z dowodem nadania –k. 119, 120

Tak opisany stan faktyczny został ustalony w oparciu

o przedstawione przez powoda dokumenty prywatne i zeznania cytowanych świadków.

Jest poza sporem ,że przedmiotowy obraz powoda autorstwa

R. K.(...)” został przyjęty do galerii pozwanej a jego cenę ustalono przy przyjęciu na 350.000 zł ,że został przez galerię sprzedany za 300.000 zł i że pozwana wypłaciła powodowi jedynie 50.000 zł . Jest również poza sporem i to , że strony zawarły porozumienie w sierpniu 2013, w którym pozwana zobowiązała się wypłacić powodowi 350.000 z tytułu sprzedaży przez jej galerie przedmiotowego obrazu.

Zarzuty pozwanej podniesione w sprzeciwie które miały by skutkować oddaleniem powództwa okazały się nieprawdziwe, nieuzasadnione.

Pozwana nie wykazała ,że obowiązywał w galerii regulamin, który nakładał na właścicieli obrazów obowiązek zapłaty za przechowywanie w niej ich obrazów za okres dłuższy niż 3 lata.

Najpierw podkreślić trzeba, że powód przedstawił wraz z umową zawartą z pozwaną odnośnie przyjęcia do galerii jego obrazów w tym obrazu K.- 12 punktowy regulamin znajdujący się na odwrocie tej umowy z którego bynajmniej taki obowiązek zapłaty nie wynikał .

Istnieniu takiego obowiązku zapłaty za przechowywanie obrazów nie potwierdził żaden ze słuchanych w tym postępowaniu świadków jak i żaden ze świadków ze sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym I C 2108/15/S , a wszyscy oni byli pracownikami galerii.

Powód nigdy nie był wzywany przez pozwaną o zapłatę kwoty z tytułu przetrzymywaniu w galerii obrazów, a przecież od wielu lat współpracował z galerią i miał w tej galerii znaczną ilość obrazów przechowywanych w niej przez okres dłuższy niż 3 lata.

Wreszcie podnieść należy iż istnienie takiego regulaminu o którym teraz pisze w sprzeciwie pozwana zniechęcałoby właścicieli obrazów do przechowywania w galerii swych obrazów ,na czym galeria by tylko ucierpiała bo przecież im mniej obrazów tym mniejsze obroty. Było by to działanie wbrew interesom samej galerii . Zdaniem Sądu przedłożony ze sprzeciwem regulamin nigdy nie obowiązywał w galerii i został stworzony przez pozwaną dla celów tego postępowania jako element jej linii obrony.

Nie udowodniła też pozwana ,że powód zgodził się na obniżenie ceny przedmiotowego obrazu R. K.

z pierwotnej kwoty 350.000 zł do kwoty 250.000 zł .

Sam powód temu zaprzeczył , a nie potwierdzili takiego faktu słuchani świadkowie ,w tym W. Ś. (2) i P. P. (2).

Zeznali oni zgodnie ,że gdyby właściciel obrazu godził się na obniżenie ceny sprzedaży jego obrazu to taka zgoda musiałaby zostać zapisana w jakimś dokumencie np. w aneksie do umowy lub kwicie ,zwłaszcza przy obniżce aż o 100.000 zł . Wprawdzie świadek P. P. stwierdził iż nie wyklucza negocjacji z powodem co do obniżenia ceny obrazu K. , ale powiedział też iż na pewno nie można było sprzedać obrazu z taką obniżką bez zgody właściciela . Na kopii dokumentu znajdującego się w aktach

(k. 117) tj. umowie sprzedaży tego obrazu zapisano ,że obraz zostaje sprzedany za cenę 300.000 zł, natomiast na dokumencie pn. opis przedmiotu (K.118) widnieje kwota 350.000 zł jako cena tego obrazu i znajdują się też odrębne notatki czynione jak zeznali świadkowie ręką pozwanej tj. że „ wie ona od P. P. (2) i W. Ś. (2) o obniżce ceny obrazu „– ale pod tymi zapiskami jest tylko podpis pozwanej a nie powoda.

Dodać też trzeba ,że ten dokument z odrębnymi dopiskami do akt dołączyła pozwana , powód natomiast ma oryginał tego samego dokumentu tj. umowy na którym nie ma już takich notatek (vide k. 17 – kopia oryginału umowy przedłożona przez powoda bez notatek pozwanej).

Zauważyć należy iż wówczas sprzedano dwa obrazy autorstwa K. temu samemu nabywcy tj. p. M. i za oba razem zapłacił on 600.000 zł

Wreszcie gdyby ustalono istotnie z powodem obniżenie ceny obrazu (...) do kwoty 250.000 zł to dlaczego nie sprzedano go za taką kwotę tylko wyższą . Obraz został sprzedany 29 marca 2011r za 300.000 zł (k. 118) .

Odnosnie oświadczenia pozwanej o uchyleniu się od skutków prawnych porozumienia z sierpnia 2013r , zdziałanego zdaniem pozwanej pod wpływem błędu co do ceny obrazu - to jest ono nieskuteczne z tej przyczyny ,że powód nie godził się na obniżenie ceny obrazu do kwoty 250.000 zł.

Podkreślić trzeba , że oświadczenie pozwanej pochodzi

z daty 07 lipca 2015r (k. 119, 120) tj. złożone zostało dopiero po przeszło czterech latach od sprzedaży obrazu (29 marca 2011r). Trudno uwierzyć ,że pozwana tak późno dowiedziała się od swych pracowników ,że uzgodnili oni z powodem obniżkę ceny jego obrazu do 250.000 zł . Gdyby takie uzgodnienia rzeczywiście nastąpiły to pozwana o nich na pewno wiedziałaby najpóźniej w chwili sprzedaży , bo przecież wszyscy świadkowie zgodnie twierdzili ,że ostatecznie to pozwana decydowała o cenie za jaką sprzedaje się dany obraz zwłaszcza przy wysokich cenach - a skoro tak to wiedząc o uzgodnieniach co do obniżki ceny do kwoty 250.000 zł nie zawierałaby już po sprzedaży przedmiotowego obrazu porozumienia w dacie 27 sierpnia 2013r (k. 14) na wypłatę dla powoda kwoty 350.000 zł. Ponieważ jednak takich uzgodnień nie było – pozwana w sierpniu 2013r zawarła z powodem porozumienie adekwatne do treści umowy o przyjęciu obrazu i jego ceny 350.000 zł - którą zobowiązała się w tym porozumieniu wypłacić .

Jej oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych w/w zobowiązania również jest zdaniem sądu jedynie elementem przyjętej w tym procesie postawy .

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika pozwanej złożony dnia 16.01.2017r (k. 407) o przesłuchanie świadka T. S. na okoliczność obowiązującego w galerii regulaminu , jako spóźnionego i mającego w ocenie sądu służyć tylko przedłużeniu procesu. Ponadto kwestie obowiązującego w galerii regulaminu były już przedmiotem zeznań świadków pracujących w galerii .

Sąd pominął też dowód z zeznań stron a to dlatego ,że przesłuchanie pozwanej w sądzie wobec jej stanu zdrowia wynikającego z zaświadczeń lekarskich było niemożliwe , ostatecznie zaświadczenie lekarza sądowego stwierdza ,że

przesłuchanie takie może odbyć się w domu, ale pełnomocnik pozwanej od razu zaznaczył przy tym na rozprawie dnia 20 lutego 2017r, że nie jest w stanie podać terminu w jakim takie przesłuchanie mogłoby być przeprowadzone.

Ponieważ na kilku rozprawach wcześniejszych pozwana również nie była obecna z powodu stanu zdrowia - sąd uznając, że dowód z jej przesłuchania mógłby przedłużyć postępowanie o bliżej nieokreślony czas – zrezygnował z tego dowodu i dla równowagi pominął również dowód z przesłuchania powoda. Ponadto zdaniem sądu dotychczasowe dowody są wystarczające dla rozstrzygnięcia.

Stan prawny:

Powód zawarł z pozwaną umowę komisji dotyczącą obrazu autorstwa R. K. „Pejzaż z Prowansji”. Cena obrazu ustalona została w tej umowie na kwotę 350.000 zł .

Zgodnie z treścią umowy komisji – art. 765 kc - przyjmujący zlecenie (komisant) zobowiązuje się za wynagrodzeniem (prowizja) w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do kupna lub sprzedaży rzeczy ruchomych na rachunek dającego zlecenie (komitenta) lecz w imieniu własnym.

Zgodnie z treścią art. 768 kc – jeżeli komisant sprzedał oddaną mu do sprzedaży rzecz za cenę niższą od ceny oznaczonej przez komitenta , obowiązany jest zapłacić komitentowi różnicę.

Obraz przedmiotowy został sprzedany dnia 29 marca 2011r za cenę niższą od ustalonej w umowie bo za 300.000 zł .

Pozwana w porozumieniu zawartym z powodem dnia 27 sierpnia 2013r – uznała swoje zobowiązanie względem powoda z tytułu sprzedaży tego obrazu na kwotę 350.000 zł i zobowiązała się do jej zapłaty w ratach określonych dokładnie w tym porozumieniu (k. 14) . Ponieważ zapłaciła jedynie 50.000 zł – powód domaga się reszty przy czym w tym procesie chodzi o kwotę 270.000 zł

(30.000 zł jest przedmiotem postępowania przed Sądem Rejonowym).

Powództwo jest uzasadnione.

Pozwana nie wykonała w całości zawartej z powodem umowy komisji i porozumienia z dnia 27 sierpnia 2013r , bo z kwoty 350.000 zł ,którą miała zapłacić – zapłaciła jedynie 50.000 zł - dlatego powód zasadnie domaga się zapłaty reszty należnej mu

z tytułu sprzedaży jego obrazu.

Nie można też było uwzględnić oświadczenia pozwanej

o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli dotyczącego porozumienia z 27 sierpnia 2013r – bowiem nie było błędu pod którego wpływem działała pozwana zawierając to porozumienie. Powód nigdy nie godził się na obniżenie ceny jego obrazu do kwoty 250.000 zł – dlatego też nie mogli pracownicy galerii podać pozwanej takiej informacji.

Nie mogły też być uwzględnione przedstawione przez pozwaną do potrącenia kwoty z tytułu przetrzymywania w jej galerii obrazów powoda – bo powód nigdy nie był do takiej zapłaty zobowiązany. Ani nie przewidywał tego regulamin galerii który obowiązywał w dacie zawierania umowy przez strony , ani nie było w tej kwestii specjalnej umowy pomiędzy stronami.

Jeżeli chodzi o kwotę 30.000 zł którą pozwana przedstawiła do potrącenia z tytułu pożyczania przez powoda z galerii jego obrazu (...) autorstwa L. – to istotnie powód złożył oświadczenie, że zapłaci taką kwotę jeżeli nie zwróci obrazu do galerii w ustalonym tygodniowym terminie – ale też zauważyć należy iż w okresie, w którym obrazu w galerii nie było nikt o obraz nie pytał, nie chciał go kupić więc galeria nie poniosła żadnej szkody. Powód był w stałym kontakcie

z galeria i gotów był zwrócić obraz gdyby znalazł się kupiec. Obrazu nie było w galerii od 26 lutego 2014 r do 01 maja 2014r (k. 170) .

Przy zwrocie tego obrazu przez powoda pozwana potwierdzając ten zwrot przekreśliła zobowiązanie powoda złożone na piśmie – co do zapłaty kwoty 30.000 zł tak jakby nie istniało i złożyła swój podpis na tym dokumencie. Pozwana też nigdy wcześniej nie żądała od powoda zapłaty tej kwoty.

Zażądała jej dopiero w tym procesie pismem z dnia 06.06.2015r (k. 172)

Mając powyższe wywody na względzie zasądzono żadaną kwotę 270.000 zł z odsetkami od poszczególnych jej części od dat w których poszczególne raty tej kwoty winny być przez pozwaną uiszczane w myśl porozumienia z 27 sierpnia 2013r . Odnośnie odsetek od tych rat orzeczono w oparciu o art. 481 par.1 i 2 kc.

O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art. 98 kpc. Powód który wygrywa proces otrzymuje zwrot kosztów tj. uiszczoną opłatę od pozwu 13.500 zł i koszty zastępstwa procesowego 7217 zł.